

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
“Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

การใช้อำนาจของชนชั้นปกครองที่ปรากฏในงานวรรณกรรมของ จอร์จ ออร์เวลล์:
กรณีศึกษานวนิยายแปลเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม
Enforce Power of the Ruling Class in George Orwell's Novel :
The Case Study of Animal Farm

ณัฐพล ชลวนารัตน์¹, กังวาล พองแก้ว², สุกัญญา บุรณเดชาชัย³, บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ⁴
^{1,2,3} คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
⁴ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้อำนาจของชนชั้นปกครองที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม ผลงานประพันธ์ของ จอร์จ ออร์เวลล์ ผ่านแนวคิดการครองอำนาจนำ (Hegemony) ของ Antonio Gramsci ผลการวิจัยพบว่า ในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม ปรากฏการใช้อำนาจของชนชั้นปกครองสามารถพบได้ใน 5 มิติ ได้แก่ 1. โครงสร้างส่วนบน (Super Structure) และโครงสร้างส่วนล่าง (Base Structure) กับกลุ่มประวัติศาสตร์ (Historic Bloc) 2. ประชาสังคมและสังคมการเมือง (Civil and Political Society) กับความยินยอมพร้อมใจและการใช้อำนาจบังคับ (Consent and Coercion) 3. สงครามขับเคลื่อนยึดพื้นที่และสงครามยึดพื้นที่ทางความคิด (War of Movement and War of Position) 4. กลไกการครองอำนาจนำและกลไกการใช้อำนาจรัฐ (Hegemonic Apparatuses and State Apparatuses) และ 5. การโต้ตอบต่อการครองอำนาจนำ (Counter Hegemony) ผลการวิจัยในครั้งนี้สามารถเป็นข้อมูลที่ทำให้ทราบถึงจุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์วรรณกรรมนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม และสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวรรณกรรมการเมืองด้านการใช้อำนาจระหว่างผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครองต่อไป

คำสำคัญ: แอนิมอล ฟาร์ม, การครองอำนาจนำ, ชนชั้นปกครอง, วรรณกรรม, จอร์จ ออร์เวล

ABSTRACT

This qualitative research aimed to explore the ruling class power enforcement appeared in novel Animal Farm based on the idea of hegemony by Antonio Gramsci. The research results revealed that in the enforcement of power by a ruling class can be divided into 5 dimensions: 1. super structure, base structure, and historic bloc; 2. civil and political society as well as consent and coercion; 3. war of movement and war of position; 4. hegemonic apparatuses and; state apparatuses and 5. counter hegemony. According to the findings, the goals in creating the novel were explored and the suggestions to future related studies on political novels were made.

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
“Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

KEYWORDS: ANIMAL FARM, HEGEMONY, RULING CLASS, NOVEL, GEORGE ORWELL

บทนำ

ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าการสื่อสารทางการเมืองมีหลากหลายสื่อช่องทาง วรรณกรรมเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับสังคมและการเมืองที่อยู่รอบตัวมนุษย์ในแต่ละช่วงเวลา ดังนั้น "วรรณกรรม" คือกระจกที่ส่องสะท้อนภาพสังคมและการเมืองในยุคที่บทประพันธ์ได้ถูกสร้างสรรค์ขึ้น อย่างไรก็ตาม การสะท้อนภาพทางสังคมและการเมืองผ่านวรรณกรรม เป็นเพียงการสะท้อนที่เกิดจากทัศนคติตามประสบการณ์ แนวคิด และค่านิยมของผู้ประพันธ์ที่มีต่อสภาพสังคมและการเมืองในช่วงเวลานั้น วรรณกรรมอาจจะไม่ได้สะท้อนความเป็นจริงทั้งหมด แต่วรรณกรรมก็ได้ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดทัศนคติของผู้ประพันธ์ในฐานะของบุคคลร่วมสมัย ซึ่งอาจมีประโยชน์สำหรับผู้สนใจค้นคว้าเพื่อทำความเข้าใจต่อไป (อิทธิกร ชัยปัญญา, 2548)

วรรณกรรมมิได้เกิดจากความว่างเปล่าแต่เกิดจากแรงบันดาลใจหรืออิทธิพลบางประการในสังคมนั้นมีต่อผู้ประพันธ์ เมื่อวรรณกรรมไม่ได้เกิดจากความว่างเปล่า วรรณกรรมจึงย่อมสื่อให้เห็นถึงความคิดของผู้ประพันธ์ที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ในสังคมที่เขาอาศัยอยู่ ในที่นี้อาจรวมไปถึงความคิดทางการเมืองด้วย เพราะความคิดทางการเมืองก็ถูกหล่อหลอมมาจากสภาพการณ์ต่าง ๆ ภายในสังคมด้วยเช่นกัน (สุวิมล อิศระธนาชัยกุล, 2546)

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ชัดว่า นวนิยายเป็นสิ่งที่สามารถสื่อสารสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นชีวิตสังคม การเมือง เศรษฐกิจ และอื่นๆได้ สิ่งสำคัญอีกประการคือ การอ่านนวนิยายบางเล่มเปรียบได้กับหนังสือประวัติศาสตร์ที่สะท้อนทั้งประวัติศาสตร์และสังคมผ่านการสื่อสาร พฤติกรรมของตัวละคร การใช้อำนาจระหว่างบุคคล อำนาจอธิปไตย และมิติอื่นๆที่ถ่ายทอดให้คนรุ่นหลังได้นำมาคิด วิเคราะห์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเข้าใจอดีตเพื่อสามารถดำเนินชีวิตในสังคมต่อไปในอนาคตได้

นักเขียนนวนิยายท่านหนึ่งที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์มีความโดดเด่นในด้านการประพันธ์วรรณกรรมนวนิยาย มีผลงานหลายเรื่องที่ถูกแปลเป็นภาษาต่าง ๆ มากมาย สามารถอ่านได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ผลงานของเขาได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในระดับนานาชาติ อีกทั้งยังกลายเป็นหนังสือต้องห้ามในหลายยุคหลายสมัย และในหลายประเทศเช่นกัน นักประพันธ์ที่ผู้วิจัยกำลังกล่าวถึงก็คือ เอริก อาร์เธอร์ แบลร์ (Eric Arthur Blair) หรือนามปากกาว่า จอร์จ ออร์เวลล์ (George Orwell) (สรวงอัปสร กลิกรานันท์, 2557)

จอร์จ ออร์เวลล์ เป็นหนึ่งในนักเขียนชาวอังกฤษผู้มีชื่อเสียงและมีผลงานเป็นที่รู้จักในระดับสากลมากที่สุด มีงานเขียนหลากหลายแต่โดดเด่นในด้านวรรณกรรมนวนิยายและความเรียง โดยเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับการเมือง การวิพากษ์วัฒนธรรมและสังคมอังกฤษ (ปัญชา สุวรรณานนท์, 2556)

ผลงานประพันธ์ของออร์เวลล์สื่อถึงความยุติธรรมทางสังคม แสดงความคิดเห็นต่อต้านระบอบรวมอำนาจเบ็ดเสร็จและอำนาจนิยมทุกรูปแบบ ตลอดจนลัทธิจักรวรรดินิยม นอกจากนี้ยังสะท้อนถึงความเชื่อมั่นในลัทธิสังคมนิยมประชาธิปไตย (ปัญชา สุวรรณานนท์, 2558) หนึ่งในผลงานของเขาที่เป็นที่รู้จักกันมากที่สุดคืองานวรรณกรรมชื่อเรื่อง “แอนิมอล ฟาร์ม” (Animal Farm, 1945) ซึ่งเป็นนวนิยายล้อเลียนการเมืองคอมมิวนิสต์ แอนิมอล ฟาร์ม ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการต่อต้านคอมมิวนิสต์รัสเซียในสหรัฐอเมริกาช่วงยุคสงครามเย็น เพราะนวนิยายเรื่องนี้ได้ใช้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาให้นักเรียนอ่านกันอย่างกว้างขวางในระดับมัธยมศึกษา ที่ปลูกฝังให้เห็นภัยอันตรายของคอมมิวนิสต์ จนมีนักวิจารณ์บางคนกล่าวว่า สหรัฐรูดพันสงครามเย็นมาได้

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
“Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

ส่วนหนึ่งเป็นเพราะหนังสือ แอนิมอล ฟาร์ม นี่เอง แต่ในความจริงแล้วออร์เวลล์ไม่ได้ตั้งใจให้หนังสือเล่มนี้ถูกใช้เป็นเครื่องมือเช่นนี้อย่างแน่นอน เพราะนอกจากเขาจะยึดมั่นในแนวคิดแบบสังคมนิยมประชาธิปไตย (Democratic Socialism) ที่ไม่มีระบบชนชั้น ทุกคนมีความเท่าเทียมกันอย่างแท้จริง และอนาธิปไตย (Anarchism) ที่ไม่เชื่อในบทบาทของรัฐอย่างแน่วแน่แล้ว เขาก็ไม่ได้มีความเชื่อในระบบทุนนิยมแต่อย่างใด แม้ว่าเขาจะต่อต้านระบบคอมมิวนิสต์ก็ตาม (เกียรติขจร ไชยแสงสุขกุล, 2544)

นวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม (Animal Farm, 1945) ได้รับยกย่องจากนิตยสารไทม์ให้เป็นหนึ่งในนวนิยายภาษาอังกฤษที่ดีที่สุด 100 เรื่อง ระหว่างปี 1923-2005 ถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 31 ของรายชื่อนวนิยายที่ดีที่สุดในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ของสำนักพิมพ์มอเดิร์นไลบรารี และหนังสือพิมพ์ The Independent ได้เสนอ “10 รายชื่อหนังสือที่ควรอ่านก่อนจบมัธยมศึกษา” จัดอันดับให้ Animal Farm ของ George Orwell อยู่ในลำดับที่ 3 นอกจากนี้ Animal Farm ยังได้รับการดัดแปลงเป็นสื่อต่างๆ จำนวนมากทั้งภาพยนตร์ การ์ตูน และละครเวที อีกด้วย (สารานุกรมเสรี แอนิมอล ฟาร์ม, 2556)

วรรณกรรมนวนิยายเล่มนี้ได้รับการยกย่องให้อยู่ใน 100 นวนิยายที่ดีเลิศ โดยหลายสถาบัน จึงสามารถขึ้นแท่นเป็นวรรณกรรมอมตะอยู่เหนือกาลเวลา จากความสำคัญที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงนำวรรณกรรมนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม ของ จอร์จ ออร์เวลล์ เพื่อศึกษาการใช้อำนาจของชนชั้นปกครองผ่านทฤษฎีวิพากษ์ โดยเฉพาะแนวคิดเรื่องการครองอำนาจ (Hegemony) การศึกษาครั้งนี้มุ่งจรรโลงความรู้สึนึกคิดของผู้อ่านให้ถูกคิดแล้วหันมามองตนเอง มองสังคมที่ตนเองดำรงอยู่ รวมถึงมองสิ่งรอบตัวได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพื่อให้ได้พบหนทางของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์การใช้อำนาจของชนชั้นปกครองที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม

วิธีการศึกษา

การวิจัยเรื่อง การใช้อำนาจของชนชั้นปกครองที่ปรากฏในงานวรรณกรรมของ จอร์จ ออร์เวลล์: กรณีศึกษานวนิยายแปลเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research methods) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากนวนิยาย ดังนั้นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปด้วยความถูกต้องและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดและดำเนินการตามระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมข้อมูลจากนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม : การเมืองเรื่องสรรพสัตว์ (Animal Farm, 1945) แปลโดย สรวงอัปสร กลีกรานนท์ พิมพ์เมื่อปี 2557 จัดพิมพ์โดย แอร์โรว์ คลาสสิกบุ๊กส์ ในเครือบริษัท นกฮูก พับลิชชิง จำกัด

1.2 จัดเตรียมข้อมูลจากนวนิยายที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดที่ศึกษา

2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 จัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้จากนวนิยายตามกรอบแนวคิดการครองอำนาจ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
"Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions"

2.2 ทำข้อสรุปชั่วคราวและการตัดทอนข้อมูล เพื่อคัดเลือกเฉพาะช่วงตอนและบทสนทนาที่มีเนื้อหาตรงหรือสอดคล้อง หรือมีนัยยะสื่อถึงกรอบแนวคิดที่ศึกษา

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลภายใต้กรอบแนวคิดการศึกษาที่กำหนด ประมวลและสรุปข้อเท็จจริง โดยศึกษาการใช้อำนาจของชนชั้นปกครองที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องดังกล่าว ระบุความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ตัวละคร บทสนทนา บรรยากาศ โดยเชื่อมโยงกับกรอบแนวคิดกับสิ่งที่ค้นพบ

3. ขึ้นสรุปผล อภิปรายผล ให้ข้อเสนอแนะ

4. ขึ้นเสนอผลการวิจัย โดยพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis)

ผลการวิจัย

จากการศึกษางานวรรณกรรมของจอร์จ ออร์เวลล์: กรณีศึกษา นวนิยายแปลเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม ผู้ศึกษาได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาจากการทบทวนแนวคิดการครองอำนาจนำ (Hegemony) ของ Antonio Gramsci และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถนำเสนอผลการวิจัยตามองค์ประกอบโครงสร้างของกระบวนการสร้างภาวะการครองอำนาจนำใน 5 มิติ ได้แก่

1. โครงสร้างส่วนบน (Super Structure) และโครงสร้างส่วนล่าง (Base Structure) กับกลุ่มประวัติศาสตร์ (Historic Bloc)

1.1 โครงสร้างส่วนบน (Super Structure)

โครงสร้างส่วนบน หมายถึง โครงสร้างทางการเมือง วัฒนธรรม ความคิด จิตสำนึก และอุดมการณ์ต่างๆ (กาญจนา แก้วเทพ, 2547, หน้า 102-103) เปรียบเสมือนชุดอุดมการณ์หลักของชนชั้นปกครองที่สร้างอุดมการณ์ในการครอบงำชนชั้นล่าง โครงสร้างส่วนบนที่ผู้วิจัยค้นพบจากการศึกษาจากนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม แสดงให้เห็นว่า ชนชั้นปกครองได้เข้าถึงการใช้อำนาจบังคับ โดยอาศัยบทบาทหน้าที่ของตน สร้างชุดอุดมการณ์ในการชักจูงให้ชนชั้นผู้ถูกปกครองเกิดความยินยอมพร้อมใจที่จะเห็นด้วยหรือเป็นส่วนหนึ่งในอุดมการณ์ที่ตนสร้างขึ้น ในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม ได้ปรากฏตัวละคร เฒ่าเมเจอร์ สกรพันธุ์มิดเดิลไวท์ตัวผู้ เป็นตัวละครที่มีอำนาจในการปกครองสัตว์ทุกตัวที่อยู่ในฟาร์ม ครองอำนาจในช่วงต้นเรื่องของนวนิยาย ซึ่งนวนิยายได้บรรยายถึงอำนาจของเฒ่าเมเจอร์ไว้ดังนี้ “เฒ่าเมเจอร์ (เขามักถูกเรียกขานเช่นนี้ แม้ว่าชื่อจริงในการถอดโฉมเพื่อการประกวดของเขาจะเป็น วิลลิงตัน บิวตี้ ก็ตาม) เป็นผู้ได้รับความเคารพนับถืออย่างสูงในฟาร์ม กระทั่งสัตว์ทุกตัวพร้อมยอมสละชั่วโมงการนอนเพื่อมาฟังสิ่งที่เขาจะพูด” (จอร์จ ออร์เวลล์, 2557, หน้า 48) ด้วยเหตุนี้ ในตอนต้นของเรื่องตัวละคร เฒ่าเมเจอร์ จึงเป็นตัวแทนของโครงสร้างส่วนบนที่ทำหน้าที่สร้างชุดอุดมการณ์ชักจูง ให้กับสัตว์ตัวอื่นๆ ในฟาร์มเกิดความยินยอมพร้อมใจ โนมน้าวให้สัตว์ต่างๆ เห็นภาพที่ชัดเจนของชะตากรรมตัวเองภายใต้การปกครองที่ถูกกดขี่ ปลุกเร้าให้เกิดความฮึกเหิมในการปฏิบัติเพื่อความเท่าเทียมกัน

ดังที่ปรากฏในนวนิยายดังนี้ “..เพียงกำจัดมนุษย์เสีย ผลผลิตจากแรงงานของพวกเราจะเป็นของพวกเราเองเพียงชั่วข้ามคืนพวกเราจะมีค้ำและเป็นอิสระ แล้วพวกเราต้องทำอะไร ทำไมเล่า...ไม่ยากเลย พวกเราต้องอุทิศตนทำงานทั้งกลางวันกลางคืน หุ่มเหง้าร่างกายและจิตวิญญาณเพื่อการโค่นล้มอำนาจเผ่าพันธุ์มนุษย์!” (จอร์จ ออร์เวลล์, 2557, หน้า 54)

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
“Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

1.2 โครงสร้างส่วนล่าง (Base Structure)

โครงสร้างส่วนล่าง คือ ความสัมพันธ์ทางด้านแรงงานและผลผลิต รวมไปถึงความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นปกครองผู้สามารถครอบครองพลังในการผลิต ที่มีต่อชนชั้นอื่นๆ ในงานวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยค้นพบรูปแบบของโครงสร้างส่วนล่างที่แสดงให้เห็นถึง จิตสำนึกที่ผิดพลาดที่ปรากฏอยู่ในรูปของชนชั้นผู้ถูกปกครองยอมรับผลประโยชน์จากชนชั้นปกครอง โดยขัดกับสภาพความยุติธรรมที่แท้จริง การที่ชนชั้นผู้ถูกปกครองมีศักยภาพเท่าเทียม มีสติปัญญาเท่าเทียมกับชนชั้นปกครอง แต่ไม่ตระหนักและใช้สติปัญญาที่ตนมีอยู่ให้เกิดประโยชน์ ยอมให้ชนชั้นปกครองครอบงำสติปัญญาของตน ดังปรากฏในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม ดังนี้ “...สำหรับพวกหมูนั่นสามารถอ่านออกเขียนได้อย่างสมบูรณ์แล้ว ส่วนพวกสุนัขเรียนรู้ที่จะอ่านได้ค่อนข้างดี แต่ไม่สนใจจะอ่านอะไรอื่นนอกจากบัญญัติเจ็ดประการ แพะมีวิสัยสามารถอ่านได้ดีกว่าสุนัขและบางครั้งในตอนเย็นเธอก็อ่านเศษหนังสือพิมพ์ที่พบในกองขยะให้ตัวอื่นๆ ฟัง เป็นจามินอ่านได้ดีเท่ากับพวกหมู แต่ไม่เคยฝึกฝนศักยภาพของตนเองเลย เขาบอกว่า เท่าที่เขารู้ไม่มีสิ่งใดควรค่าแก่การอ่านเลย...” (จอร์จ ออร์เวลล์, 2557, หน้า 80)

1.3 กลุ่มประวัติศาสตร์ (Historic Bloc)

กลุ่มประวัติศาสตร์สำหรับกริมซี ถูกนำมาใช้เพื่อการอธิบายถึงการสร้างภาวะการครองอำนาจอย่างสมบูรณ์ด้วยการยึดครองโครงสร้างทางสังคมทั้งสองส่วน ส่วนแรกคือโครงสร้างส่วนล่าง (Base Structure) และโครงสร้างส่วนบน (Super Structure) หากสามารถผนวกการครองอำนาจนำเหนือความสัมพันธ์ทั้งสองโครงสร้างในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งได้นั้นเรียกว่า การสร้างกลุ่มประวัติศาสตร์ให้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างภาวะการครองอำนาจนำได้อย่างสมบูรณ์ผ่านสังคมนั้นๆ (วัชรพล พุทธรักษา, 2549, หน้า 35) การปรากฏรูปแบบของกลุ่มประวัติศาสตร์ในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม เกิดขึ้น เมื่อสโนว์บอลและนโปเลียน หมูผู้ปกครองสองตัวที่มักจะมีข้อพิพาทกันในการเสนอนโยบายอยู่บ่อยครั้ง ดังที่ปรากฏในนวนิยายดังนี้ “...พวกหมูง่วนอยู่กับการวางแผนงานสำหรับฤดูกาลที่กำลังมาถึง ต้องยอมรับว่าพวกหมูผู้ซึ่งปรากฏชัดว่าเฉลียวฉลาดกว่าสัตว์อื่นๆ ควรเป็นผู้ตัดสินใจในทุกๆ ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายของฟาร์ม แม้ว่าการตัดสินใจของพวกเขาต้องได้รับการยอมรับจากคะแนนเสียงส่วนใหญ่ก็ตามการจตุระบบเช่นนี้จะดำเนินไปด้วยดีพอสมควรหากไม่มีข้อพิพาทระหว่างสโนว์บอลกับนโปเลียนที่มักเกิดขึ้นอยู่เสมอ...” (จอร์จ ออร์เวลล์, 2557, หน้า 96) จากตัวอย่างที่ได้ยกมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า กลุ่มประวัติศาสตร์ที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม มีการเชื่อมโยงกันระหว่างกลุ่มพลังต่างๆ ถึงแม้จะเพิ่งสร้างกลุ่มพลังขึ้นมาใหม่และเป็นกลุ่มพลังที่กำลังก้าวหน้า (Progressive) แต่ถึงกระนั้นก็ยังคงมีกลุ่มประวัติศาสตร์ทางเลือก (Alternative Historical Bloc) แทรกซึมอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการวิภาษวิธี (Dialectic) ที่เชื่อว่าสรรพสิ่งย่อมเปลี่ยนแปลงไปและมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา (วัชรพล พุทธรักษา, 2557, หน้า 170-171)

2. แนวความคิดเรื่องประชาสังคมและสังคมการเมือง (Civil and Political Society) กับความยินยอมพร้อมใจและการใช้อำนาจบังคับ (Consent and Coercion)

องค์ประกอบสำคัญในการครองอำนาจนำ มีพื้นที่ปฏิบัติการประกอบอยู่ในโครงสร้างส่วนบน (Super structure) 2 พื้นที่คือ 1.พื้นที่ที่ประชาสังคม (Civil Society) และ 2.พื้นที่สังคมการเมือง (Political Society) ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมสองส่วนนี้ไม่ได้มีสัดส่วนตายตัว แต่ขึ้นกับสัดส่วนของการใช้อำนาจระหว่างความยินยอมพร้อมใจ (Consent) และการใช้อำนาจบังคับ (Coercion) ว่าส่วนใดมีอิทธิพลมากกว่า

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
"Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions"

กัน การครองความเป็นใหญ่มีกระบวนการสำคัญตรงพื้นที่สองส่วนนี้ หรือกล่าวได้ว่ามันคือพื้นที่ในการสร้าง Counter Hegemony Influence หรือเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ในการต่อต้านโครงสร้างเดิม (รัฐมกล คือสุวรรณดิ , 2558, หน้า 34)

2.1 แนวความคิดเรื่องประชาสังคม (Civil Society)

ประชาสังคมของกรั่มซี่ คือ พื้นที่ซึ่งชนชั้นต่างๆในสังคมมีการแก่งแย่งเพื่อช่วงชิงการนำ (Leadership) และความยินยอมพร้อมใจ (Consent) เหนือกลุ่มคนในชนชั้นอื่นๆ ภายในพื้นที่ที่ประชาสังคมจะมีตัวแสดง (Agent) ที่มีหน้าที่ในการสร้างและส่งต่อชุดความคิด ความเชื่อ ตามที่ชนชั้นผู้พยายามสร้างภาวะการครองอำนาจนำตามความต้องการ ประกอบไปด้วยสถาบันต่างๆในสังคมที่เป็นแหล่งรวมของความสัมพันธ์ของผู้คน ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และสื่อมวลชน เป็นต้น (วัชรพล พุทธิรักษา, 2557, หน้า 125) การปรากฏของแนวคิดประชาสังคมในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม ถูกถ่ายทอดผ่านการประชุมลับเป็นการส่งต่อ และแพร่กระจายอุดมการณ์ ดังที่ปรากฏในนวนิยายดังนี้ "...สาวกที่ซื่อสัตย์ที่สุดคือ ม้าลากรถสองตัว บ็อกเซอร์กับโคลเวอร์ สำหรับทั้งสองการคิดอย่างอื่นนอกเหนือจากเรื่องเกี่ยวกับตัวเองเป็น สิ่งยากยิ่ง แต่พวกเขาก็ยอมรับพวกหมูเป็นครูในทันที ทั้งยังซึมซับทุกอย่างที่พวกหมูปอก และถ่ายทอดแก่สัตว์ ตัวอื่นด้วยถ้อยคำที่เข้าใจง่าย พวกเขาไม่เคยพลาดการเข้าร่วมประชุมลับในโรงนา และเป็นผู้นำร้องเพลง สรรพสัตว์แห่งอังกฤษ ซึ่งมักใช้ในการปิดประชุมเสมอ..." (จอร์จ ออร์เวลล์, 2557, หน้า 64) ในการส่งต่อ อุดมการณ์นี้เป็นไปในลักษณะของการกล่อมเกลาคิดเพื่อให้เกิดการยินยอมพร้อมใจ (Consent) เพื่อทำให้เกิดโลกทัศน์ (Conception of the world) ที่เป็นแบบเดียวกันตามความต้องการของกลุ่มหรือชนชั้นที่ พยายามสร้างภาวะการครองอำนาจนำ

2.2 สังคมการเมือง (Political Society)

ความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคมการเมืองจะเป็นไปในลักษณะของการใช้อำนาจบังคับ (Coercion) ผ่านกลไกแห่งอำนาจในรูปแบบต่างๆ อาทิ การใช้กำลังของกองทัพ การบังคับใช้กฎหมายฉบับ ต่างๆ ดังนั้น สถาบันหลักในสังคมการเมืองจึงประกอบไปด้วยองค์กรแบบทางการที่ใช้อำนาจในรูปแบบต่างๆ เช่น สถาบันศาล กองทัพ ตำรวจ รัฐบาล (วัชรพล พุทธิรักษา, 2557, หน้า 126) ในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม ได้ปรากฏแนวคิดสังคมการเมือง (Political Society) ผ่านทางการใช้กฎบัญญัติ 7 ประการ และคติ พจน์ในการบังคับสัตว์ที่อยู่ภายในฟาร์มทุกตัวต้องปฏิบัติตามบัญญัติที่ได้ตกลงกันไว้ ดังที่ปรากฏในนวนิยาย ดังนี้ "...คติพจน์ "สี่ขาดี สองขาเลว" ถูกจารึกไว้บนผนังนอกโรงนา เหนือบัญญัติเจ็ดประการด้วยตัวหนังสือ ขนาดใหญ่ ทันทีที่จดจำได้ขึ้นใจ พวกแกะก็ชื่นชอบคติพจน์นี้มากขึ้นเรื่อยๆ และบ่อยครั้งขนาดที่นอนเล่นอยู่ที่ พุ่มหญ้าพวกเขาจะเปล่งเสียงร้องออกมาเป็น "สี่ขาดี สองขาเลว!" และร้องอยู่เป็นชั่วโมงกว่าจะหยุดโดยไม่รู้ เหน็ดเหนื่อย..." (จอร์จ ออร์เวลล์, 2557, หน้า 82) ในการใช้อำนาจบังคับ (Coercion) การใช้บัญญัติและคติ พจน์ที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม สอดคล้องกับแนวคิดสังคมการเมือง (Political Society) กล่าวคือ กระทำบนพื้นที่โครงสร้างส่วนบน กระทำผ่านองค์กรแบบทางการเช่น ศาล กองทัพ ตำรวจ รัฐบาล และคณะปกครองที่ถูกแต่งตั้งขึ้นมาเพื่อพยายามสร้างภาวะการครองอำนาจนำ บังคับผ่านกลไกแห่งอำนาจ อาทิ กฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับฉบับต่างๆ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
“Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

3. สงครามขับเคลื่อนยึดพื้นที่ และสงครามยึดพื้นที่ทางความคิด (War of Movement and War of Position)

การทำสงครามขับเคลื่อนเป็นการทำสงครามในทางยุทธวิธีทางการทหาร การที่จะสามารถเอาชนะศัตรูฝ่ายตรงข้ามได้นั้น จะต้องทำการยึดครองปัจจัยสำคัญให้ได้ อาทิ การยึดเมืองหลวง สถานที่สำคัญ หรือทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ เป็นต้น แต่การดำเนินการสร้างภาวะในการครองอำนาจนำเหนือชนชั้นอื่นๆ ชนชั้นผู้พยายามสร้างภาวะการครองอำนาจนำต้องยึดกุมพื้นที่ทางความคิด เชิงอุดมการณ์ ความเชื่อ ของผู้คนในประชาสังคมให้ได้ (วัชรพล พุทธิรักษา, 2549, หน้า 37-38)

3.1 สงครามขับเคลื่อนยึดพื้นที่ (War of Movement)

เป็นการใช้อำนาจบังคับและการต่อสู้ในเชิงกายภาพที่รุนแรง แบบเดียวกับยุทธวิธีทางการทหาร (Violent Struggle) ยึดครองปัจจัยที่สำคัญเช่น เมืองหลวง สถานที่สำคัญ ทรัพยากรต่างๆ กองกำลังที่สำคัญในรัฐ รวมไปถึงอิสรภาพในระดับสังคมและปัจเจกบุคคล ในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม ได้ปรากฏแนวคิดสงครามขับเคลื่อนยึดพื้นที่ (War of Movement) ในรูปแบบของการยึดทรัพยากรสำคัญที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อาหาร ดังที่ปรากฏในนวนิยายดังนี้ “...ช่วงเวลานี้ผลแอปเปิ้ลชุดแรกกำลังสุกและร่วงกลีบบนพื้นหญ้าในสวนผลไม้ในยามที่สายลมแห่งฤดูใบไม้ร่วงพัดมา บรรดาสัตว์ต่างคาดเดากันอย่างมีเหตุผลว่าแอปเปิ้ลเหล่านี้จะถูกนำมาปันส่วนเท่าๆกัน แต่แล้ววันหนึ่งก็มีคำสั่งล่วงหน้าว่า ผลแอปเปิ้ลที่ร่วงหล่นนั้นต้องเก็บรวบรวมและนำไปที่ห้องอุปกรณ์ม้า เพื่อเก็บไว้ให้พวกหมู เมื่อได้ยินคำสั่งนี้สัตว์อื่นๆบนกันระงม แต่ไม่มีประโยชน์อะไรหมูทุกตัวเห็นด้วยอย่างเต็มที่ในประเด็นนี้ แม้แต่สโนว์บอลกับนโปเลียนเองก็เช่นกัน สควิลเลอร์ถูกส่งมาอธิบายแก่สัตว์อื่นๆถึงความจำเป็น ...อันที่จริงแล้วในหมู่พวกเรามีหลายตัวที่ไม่ชอบน้ำนมและแอปเปิ้ลเลย ...วัตถุประสงค์เดียวในการกินทั้งสองสิ่งนี้ก็เพื่อรักษาสุขภาพของพวกเรา” (จอร์จ ออร์เวลล์, 2557, หน้า 82-83) การที่ชนชั้นปกครองยึดครองทรัพยากร เป็นหนึ่งในกลยุทธ์ที่จะช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งและยั่งยืนให้กับอำนาจของชนชั้นปกครอง

ทั้งนี้การทำสงครามขับเคลื่อนยึดพื้นที่ เป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับรัฐที่มีประชาสังคมที่ด้อยการพัฒนา ซึ่งรัฐแบบนี้มีอำนาจทางการเมืองที่เปราะบาง กลยุทธ์แบบนี้ไม่เหมาะที่จะนำไปใช้ในการสร้างภาวะการครองอำนาจนำ ให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน ในรัฐที่มีการพัฒนาของประชาสังคมที่เข้มแข็งแล้ว การทำสงครามขับเคลื่อนยึดพื้นที่เป็นการใช้อำนาจบังคับ ซึ่งจะใช้ได้ผลในระยะแรกเท่านั้น (วัชรพล พุทธิรักษา, 2557, หน้า 145) เว้นเสียว่าจะถูกใช้อย่างต่อเนื่องบนประชาสังคมที่ถูกควบคุมอย่างเบ็ดเสร็จ ไร้ซึ่งการพัฒนา ก็อาจทำให้ชนชั้นปกครองสามารถยึดครองสร้างอำนาจได้อย่างต่อเนื่อง ดังเช่นที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม

3.2 สงครามยึดพื้นที่ทางความคิด (War of Position)

สงครามยึดพื้นที่ทางความคิด คือ การสถาปนาอำนาจนำด้วยการนำวิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม (Culture) จริยธรรม มาเป็นกระบวนการสร้างพื้นฐานของสังคมใหม่ให้มีความแข็งแกร่งขึ้นอย่างช้าๆ โดยสร้างสถาบันทางเลือกใหม่ สร้างวิถีการเรียนรู้ใหม่ ปัญญาชนใหม่ ให้เข้าสู่พื้นที่ที่ประชาสังคมจนเกิดเป็นสามัญสำนึกด้วยความยินยอม (Consent) (รัฐกมล ค้อสุวรรณดี, 2558, หน้า 36) การค้นพบแนวคิดสงครามยึดพื้นที่ทางความคิด (War of Position) ในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์มนี้ ผู้วิจัยพบว่า เป็นสงครามที่กระทำอยู่บนพื้นที่ที่ประชาสังคม ชนชั้นปกครองให้ข้อมูลผ่านการประชุม โดยสอดแทรกอุดมการณ์ของผู้

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
"Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions"

พยายามสร้างภาวะการครองอำนาจเอาไว้ ดังที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้ "...จำไว้สหาย อุดมการณ์ของพวกเขา จะต้องไม่แกว่งต้องไม่มีความโต้แย้งอันจะนำไปสู่การหลงทาง อย่าได้ฟัง หากพวกเขาจะมาบอกพวกเขาว่า มนุษย์กับสัตว์นั้นมีผลประโยชน์ร่วมกัน ...มนุษย์ไม่เคยสร้างประโยชน์ให้กับสิ่งมีชีวิตอื่นใดนอกจากตัวเขาเอง ...จงจำไว้ว่า มนุษย์ทุกคนคือศัตรู ศัตรูทุกผู้คือสหาย..." (จอร์จ ออร์เวลล์, 2557, หน้า 55) ในการทำสงครามยึดพื้นที่ทางความคิด จะทำโดยชนชั้นปกครองครอบงำยึดพื้นที่ทางความคิดชนชั้นที่อยู่ต่ำกว่า และทำได้สำเร็จ เนื่องจากประชาสังคมที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม เป็นพื้นที่ประชาสังคมที่ขาดการพัฒนา สงครามยึดพื้นที่ทางความคิดที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์มนี้ สอดคล้องกับทฤษฎีที่กล่าวว่า การทำสงครามยึดพื้นที่ทางความคิด (War of Position) เป็นยุทธวิธีที่ชนชั้นผู้อยู่ใต้อำนาจนำมาใช้ต่อต้าน/ท้าทายและสร้างความรับรู้ใหม่ (วัชรพล พุทธรักษา, 2557, หน้า 146)

4. กลไกการครองอำนาจนำ และกลไกการใช้อำนาจรัฐ (Hegemonic Apparatuses and State Apparatuses)

สองแนวคิดดังกล่าวมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการสร้างภาวะการครองอำนาจนำให้เกิดขึ้นตามเป้าหมายของกลุ่มหรือชนชั้นผู้พยายามสร้างภาวะการครองอำนาจนำ โดยแนวคิดกลไกการครองอำนาจนำ (Hegemony Apparatuses) ทำหน้าที่ในการสร้างจิตสำนึก (Conscious) ในขณะที่แนวคิดกลไกการใช้อำนาจรัฐ (State Apparatuses) เป็นกลไกที่ใช้อำนาจบังคับโดยทุกคนในสังคมไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ (วัชรพล พุทธรักษา, 2549, หน้า 38)

4.1 กลไกการครองอำนาจนำ (Hegemonic Apparatuses)

กลไกการครองอำนาจนำทำหน้าที่เป็นสื่อกลางเพื่อถ่ายทอดอุดมการณ์ หรือระบบความคิด ความรู้ ความเชื่อ ค่านิยม ชุดหนึ่งๆตามที่กลุ่มผู้พยายามสร้างภาวะการครองอำนาจนำต้องการ เพื่อสื่อไปถึงประชาชนในชนชั้นต่างๆเหนือพื้นที่ที่ประชาสังคมให้เกิดความรู้สึกร่วมในการเห็นพ้องและยินยอมที่จะปฏิบัติตาม (Consent) ความต้องการของชนชั้นผู้ถ่ายทอดอุดมการณ์ ดังที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้ "...สัตว์ตัวอื่นๆในฟาร์ม ไม่มีตัวใดที่สามารถเรียนรู้ได้มากเกินกว่าตัว เอนอกจากนี้ยังพบว่าสัตว์ที่โง่กว่าสัตว์อื่น เช่น แกะ แมงไก่อ และเป็ด ไม่สามารถจดจำบัญญัติเจ็ดประการไว้ในสมองได้ ดังนั้นหลังจากการใช้ความคิดอย่างหนักแล้วสโนว์บอลจึงประกาศว่า บัญญัติเจ็ดประการสามารถสรุปเป็นคติพจน์วลีเดียวได้ว่า "สี่ขาดี สองขาเลว" เขากล่าวว่า คติพจน์นี้ครอบคลุมหลักการสำคัญของลัทธิสัตว์นิยม..." (จอร์จ ออร์เวลล์, 2557, หน้า 81) ตัวอย่างที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม มีการใช้แนวคิดกลไกการครองอำนาจนำผ่านการประชุม การส่งต่อข่าวสาร เพื่อถ่ายทอดอุดมการณ์จากปัญญาชนไปสู่ประชาชนทั่วไป มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความเห็นพ้องและปฏิบัติตามจนสามารถเกิดการเปลี่ยนแปลง

4.2 กลไกการใช้อำนาจรัฐ (State Apparatuses)

กลไกการใช้อำนาจรัฐ คือ กลไกที่ใช้อำนาจบังคับให้ประชาชนของชนชั้นต่างๆปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามความต้องการของชนชั้นปกครอง โดยที่ทุกคนในสังคมนั้นไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ กลไกการใช้อำนาจรัฐนั้นจะถูกใช้เหนือพื้นที่สังคมการเมือง อาศัยอำนาจในการบังคับ เช่น กฎหมาย การใช้อำนาจศาล การใช้กำลังของกองทัพ ตำรวจ เป็นต้น การใช้แนวคิดกลไกอำนาจรัฐ (State Apparatuses) ปรากฏในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม ดังนี้ "...ตลอดช่วงฤดูใบไม้ร่วงและฤดูร้อนพวกเขาทำงานหนักสลับชั่วโมงต่อหนึ่งสัปดาห์ และในเดือนสิงหาคม นโปเลียนประกาศว่าจะมีการทำงานในบ่ายวันอาทิตย์ด้วย งานดังกล่าวนี้ถือเอา

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
 “Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

ความสนใจอย่างเคร่งครัด โดยสัตว์ตัวใดไม่เข้าร่วมจะถูกลดส่วนปันอาหารลงครึ่งหนึ่ง...” (จอร์จ ออร์เวลล์, 2557, หน้า 108) จากตัวอย่างที่ได้ยกมาข้างต้นผู้วิจัยพบว่า ชนชั้นปกครองในเรื่องใช้แนวคิดนี้โดยวิธีการใช้กฎหมายในการบังคับให้ชนชั้นผู้ถูกปกครองปฏิบัติตามสิ่งที่ชนชั้นปกครองต้องการ บ่อยครั้งชนชั้นปกครองในเรื่องเปลี่ยนกฎหมายหรือสร้างกฎหมายใหม่ที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ในชนชั้นตนเองมาบังคับใช้กับชนชั้นผู้ถูกปกครอง รวมทั้งสั่งให้มีการทำโทษผู้ที่ฝ่าฝืนกฎที่ขัดต่ออุดมการณ์ของชนชั้นปกครอง

5. การโต้ตอบต่อการครองอำนาจนำ (Counter Hegemony)

เมื่อการสร้างภาวะการครองอำนาจนำที่ไม่สมบูรณ์ กล่าวคือไม่สามารถสร้างภาวะการครองอำนาจนำเหนือพื้นที่ประชาสังคมและสังคมการเมืองได้อย่างมั่นคง อาจเกิดการตอบโต้การครองอำนาจนำในหลายระดับ อาจเป็นแค่การแสดงออกว่าตนมีข้อสงสัย หรือการแสดงออกให้ผู้ครองอำนาจนำรู้ว่ากำลังถูกตอบโต้ จนกระทั่งถึงขั้นโค่นล้มเพื่อยึดครองอำนาจเสียเอง (รัฐกมล ค้อสุวรรณดี, 2558, หน้า 38) ดังที่ปรากฏในนวนิยายดังนี้ “การลุกฮือขึ้นต่อต้านอย่างฉับพลันของสรรพสัตว์ผู้ที่มีมนุษย์อย่างพวกเขาเคยแต่เฝ้าเฝ้าและกดขี่ทารุณ เป็นสถานการณ์ที่ดูราวกับว่าบรรดาสัตว์รู้จักที่จะเลือกและต่อสู้กับพวกมนุษย์โดยกลั่นกรองออกมาจากสติปัญญา เพียงหนึ่งหรือสองนาทีก่อนที่พวกมนุษย์ก็เลิกพยายามปกป้องตนเองและออกวิ่ง แล้วในนาทีต่อมามนุษย์ทั้งห้าก็วิ่งเต็มฝีเท้าไปตามทางลูกรังที่นำไปสู่ถนนใหญ่ โดยมีสัตว์ทั้งหลายวิ่งไล่อย่างผู้มีชัย ...ก่อนที่พวกเขาจะรู้ว่าอะไรเกิดขึ้น การปฏิวัติก็ประสบความสำเร็จเสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์ โจนส์ถูกขับไล่ไปแล้ว และฟาร์มแมนเนอร์ก็เป็นของพวกเขา...” (แอนิมอล ฟาร์ม, หน้า 65-67) การปรากฏของการโต้ตอบต่อการครองอำนาจนำที่ผู้วิจัยค้นพบในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม มีวัตถุประสงค์เพื่อการเปลี่ยนแปลงไปสู่กลุ่มอำนาจใหม่ และท้าทายอุดมการณ์ของชนชั้นปกครอง

อภิปรายผล

จากการศึกษาการใช้อำนาจของชนชั้นปกครองที่ปรากฏในงานวรรณกรรมของ จอร์จ ออร์เวลล์:กรณีศึกษานวนิยายแปลเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม พบว่ามีประเด็นที่ควรพิจารณา ดังนี้

จากการวิจัยในประเด็นโครงสร้างส่วนบน (Super Structure) ที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์มพบว่า มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ วณัส ปิยะกุลชัยเดช (2548) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดการครองความเป็นใหญ่และอุดมการณ์ของกรัสม์ซี ที่ได้กล่าวว่า มโนทัศน์อุดมการณ์แบบกรัสม์ซี ได้ถูกใช้ใน 2 ความหมาย ความหมายแรกอุดมการณ์ที่เป็นโครงสร้างส่วนบน และความหมายที่สองอุดมการณ์ที่ทำหน้าที่ประสานเชื่อมโยง อาจเรียกอีกนัยหนึ่งว่าเป็นความคิดที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่มจัดตั้งเพื่อต่อสู้ทางการเมือง อุดมการณ์ในความหมายที่สองนี้เองที่สัมพันธ์กับการครองความเป็นใหญ่ อันเนื่องจากการครองความเป็นใหญ่ที่หมายถึงการนำทางภูมิปัญญาและศีลธรรม

ในประเด็นต่อมา สงครามยึดพื้นที่ทางความคิดที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพา ปราชญากุล (2558) ศึกษาเรื่อง แนวความคิดทางการเมืองที่สะท้อนผ่านวรรณกรรมพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่พบว่า ชนชั้นปกครองมีแนวคิดทางการเมืองแบบอนุรักษนิยม ในการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ จึงให้ความสำคัญในเรื่องการครองอำนาจนำทางการเมืองและการปกครองของสถาบันพระมหากษัตริย์ รวมทั้งป้องกันสถาบันพระมหากษัตริย์ของไทยไม่ให้เกิดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่อาจเกิดขึ้นในสังคมช่วงนั้น

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
 “Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

จึงได้สอดใส่อุดมการณ์ชาตินิยมในวรรณกรรมพระราชนิพนธ์ และผลิตซ้ำออกมาโดยพระองค์ ซึ่งเป็นผู้ปกครองจนกลายเป็นวาทกรรมครอบงำ พื้นที่สังคมอุดมการณ์ อันเป็นโครงสร้างส่วนบน

นอกจากนี้ การโต้ตอบต่อการครองอำนาจนำ ที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรพล พุทธรักษา (2549) ศึกษาเรื่อง รัฐบาลทักษิณกับความพยายามสร้างภาวะการครองอำนาจนำ ที่ค้นพบว่า รัฐบาลทักษิณไม่สามารถสร้างภาวะการครองอำนาจนำอย่างสมบูรณ์ให้เกิดขึ้นได้ทั้งนี้เพราะว่า รัฐบาลทักษิณไม่สามารถยึดกุมพื้นที่ประชาสังคมได้อย่างสมบูรณ์ แม้อกลไกนโยบายจะสร้างความนิยมชมชอบให้กับคนในสังคมจำนวนหนึ่ง และแม้ว่ารัฐบาลทักษิณจะยึดกุมพื้นที่สังคมการเมืองได้ก็ตาม เช่นเดียวกันกับชนชั้นปกครองในนวนิยายเรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม ที่สามารถสร้างกฎในการบังคับชนชั้นผู้ถูกปกครองได้ แต่ถึงกระนั้นชนชั้นผู้ถูกปกครองก็ไม่เกิดความยินยอมพร้อมใจ อีกทั้งยังทำการตอบโต้อย่างรุนแรง

คุณูปการสำคัญที่ได้ค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้คือ สามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวรรณกรรมการเมืองด้านการใช้อำนาจระหว่างผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครอง และนอกจากนี้ผู้วิจัยพบว่า ผลงานประพันธ์นวนิยายของ จอร์จ ออร์เวลล์ เรื่อง แอนิมอล ฟาร์ม เปรียบเสมือนสมุดบันทึกจำลองสถานการณ์โลก ที่นำเสนอเรื่องราวส่วนหนึ่งจากประวัติศาสตร์แห่งยุคสมัยที่ผู้ประพันธ์มีชีวิตอยู่ ผสานเข้ากับจินตนาการของผู้ประพันธ์ เนื้อหาจากนวนิยายเปรียบเสมือนกระจกส่องสะท้อนฉายให้เห็นภาพบริบทของสังคมและการเมืองโดยรวม เพื่อแสดงให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม นอกจากนี้ยังช่วยทำให้เห็นถึงการใช้อำนาจของชนชั้นปกครองที่เกิดขึ้นในยุคสมัยนั้น และนวนิยายเรื่องนี้ยังเปรียบเสมือนตะเกียงที่ทำหน้าที่ฉายแสงสว่างให้ผู้คนในยุคหลัง ทั้งผู้ที่เป็นชนชั้นปกครองและชนชั้นผู้ถูกปกครอง ได้ตระหนักรู้ถึงสิ่งที่เคยเกิดขึ้นเพื่อที่จะร่วมกันจรรโลงสังคมโลกในอนาคตให้บังเกิดสันติสุขกับมนุษยทุกหมู่เหล่าสืบไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาวิเคราะห์นวนิยายทางการเมืองของนักเขียนคนอื่นๆ โดยเปรียบเทียบกับการใช้อำนาจของชนชั้นปกครองที่ปรากฏในนวนิยาย
2. ควรศึกษานวนิยายเรื่องนี้ผ่านกรอบทฤษฎีทางการเมืองอื่นๆด้วย นอกเหนือจากแนวคิดการครองอำนาจนำ ของ อันโตนิโอ กรัมสซี
3. ควรมีการศึกษาประเด็นดังกล่าวในสื่อแขนงอื่นๆต่อไป รวมทั้งดำเนินการวิเคราะห์ผ่านกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. (2547). Critical Theory การศึกษาสื่อมวลชนด้วยทฤษฎีวิพากษ์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เลิฟ แอนด์ เลิฟ.
- เกียรติขจร ไชยแสงสุขกุล. (2544). รัฐศาสตร์ :วรรณกรรมเทพนิยาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- จอร์จ ออร์เวลล์. (2557). แอนิมอล ฟาร์ม : การเมืองเรื่องสรรพสัตว์ (สรวงอัปสร กลีกรานนท์, แปล) (พิมพ์ครั้งแรก). กรุงเทพฯ: แอร์โรว์ คลาสสิกบุ๊กส์.

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
 “Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

- บัญชา สุวรรณนนท์. (2556). แอนิมอล ฟาร์ม : สงครามกบฏของสรรพสัตว์. กรุงเทพฯ:
 สำนักพิมพ์หนังสือใต้ฝุ่น
- บัญชา สุวรรณนนท์. (2558). Know Orwell. กรุงเทพฯ: บุ๊คโมบี้
- รัฐมล ค้อสุวรรณดี. (2558). การครองอำนาจนำของพรรคการเมืองในพื้นที่ประชาสังคม:ศึกษากรณี พรรค
 ไทยรักไทย ระหว่างปี พ.ศ.2544-2554. ดุษฎีนิพนธ์, ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการเมือง
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วัชรพล พุทธิรักษา. (2549). รัฐบาลทักษิณกับความพยายามสร้างภาวะการครองอำนาจนำ.
 วิทยานิพนธ์, รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรพล พุทธิรักษา. (2557). บทสำรวจความคิดทางการเมืองของ อันโตนิโอ กรัมสกี. กรุงเทพฯ:
 สำนักพิมพ์สมมติ.
- วนัส ปิยะกุลชัยเดช. (2548). ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดการครองความเป็นใหญ่และอุดมการณ์ของกรัมสกี.
 วิทยานิพนธ์, รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุวิมล อิศระธนาชัยกุล. (2546).ความคิดทางการเมืองในวรรณกรรมไทย : กรณีศึกษานวนิยายเรื่องสี่แผ่นดิน
 ของม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมท. วิทยานิพนธ์, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชารัฐศาสตร์และ
 รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ยุพา ปราชญากุล. (2558). แนวความคิดทางการเมืองที่สะท้อนผ่านวรรณกรรมพระราชนิพนธ์ใน
 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. ดุษฎีนิพนธ์, ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการเมือง
 มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อภิรักษ์ ชัยปัญหา. (2548). บทละครเวทีที่เสนอทัศนะทางสังคมและการเมืองต่อเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516
 และ 6 ตุลาคม 2519. ชลบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ออนไลน์สารานุกรมเสรี แอนิมัล ฟาร์ม. (2556). สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2559. จาก
<https://th.wikipedia.org/wiki/แอนิมัลฟาร์ม>